

De gelijkenis van de talenten

Een cultuur van bereidheid

Jaarthema: Leven uit de bron
Bijbelgedeelte: Matteüs 25:14-30

Groiegroepen C.G.K. Groningen
Seizoen 2008/2009, nr. 11

Inleiding

In het kader van het jaarthema “leven uit de bron” besteden we deze maand aandacht aan het *gemeenteleven*. In deze vier weken willen we als gemeente nadenken over de vraag hoe een ieder van ons zijn of haar talenten in kan zetten in de gemeente. Voor deze gelegenheid heeft de Talentenbank een tweetal gesprekspapieren voorbereid, waarvan dit het eerste is.

Doel van dit gesprekspapier is om een bijdrage te leveren aan het realiseren van strategisch doel 3 uit de visie van CGK Groningen: de leden van de gemeente zijn zich bewust van hun roeping en zetten hun gaven in tot opbouw van de gemeente. Een van de maatregelen in het kader van dit doel is het tegen-gaan van een zekere *cultuur van vrijblijvendheid* in de gemeente. Daarom hebben we als onderwerp voor dit gesprekspapier gekozen voor de gelijkenis van de talenten, waarin Jezus een dergelijke cultuur aankaart en hier een *cultuur van bereidheid* tegenover stelt.

Ontmoeting met elkaar

- ☛ Wat doe jij in de gemeente?
- ☛ Voor degenen die nog niet actief betrokken is bij het dienstwerk: waarom niet? Wat zijn je “bezwaren”?

Gebed

Achtergrond

Deze gelijkenis wordt – even als de vorige gelijkenis over de bruidsmeisjes – verteld in verband met het wachten van de discipelen op de wederkomst. In deze gelijkenissen wordt zichtbaar wat dit “wachten” inhoudt.

Matteüs ziet de kerk als een gemengde gemeenschap, waarin de goeden en de slechten naast elkaar te vinden zijn (13:24-30). In zijn weergave van Jezus’ gelijkenissen over het laatste oordeel *waarschuwt* Matteüs discipelen tegen houdingen die mensen uiteindelijk buiten het Koninkrijk van God doen belanden.

Veel kanten aan de gelijkenis van de talenten zijn een getrouw weergave van de situatie in een welvarend huishouden (*oikos*) in een Grieks-Romeinse stad. Het was vrij gebruikelijk dat de heer van het huishouden (*oikodespotes*) voor zaken of politieke verplichtingen op reis ging en zijn bezit toevertrouwde aan een slaaf om het te beheren. Slaven waren vaak in de rol van “beheerder” of “manager” (*oikonomos*) te vinden. Ook was het gebruikelijk dat meesters hun slaven salaris, een bonus of deel van hun bezit gaven wanneer zij zich goede beheerders over het huishouden van hun meester betoonden.

De heer in deze gelijkenis geeft zijn dienaren een hoeveelheid “talent” (*talenton*). Een talent was oorspronkelijk een gewichtsmaat. In het Griekse geldsysteem was het de grootste eenheid om mee te rekenen. Eén talent stond gelijk aan 6.000 denari. Een denari kwam overeen met een redelijk dagloon voor een gewone arbeider (Matt. 20:2); een talent kwam dus overeen met ongeveer een levenlang werken. Het bezit van deze heer was dus niet gering.

In de Grieks-Romeinse wereld waren veel geldleners. De meeste mensen ontbrak het aan kapitaal, maar wie kapitaal bezat kon het door het investeren ver vijf- of zelf tienvoudigen (Luc.19:16-18). Een verdubbeling van de investering kon men in de oudheid beschouwen als de minimaal te verwachten opbrengst. Wie minder risico wilde lopen kon het geld naar een bankier brengen. Daar kon men altijd nog op zo’n 25 procent rente rekenen.

Bezinning vanuit de bijbel

 Lezen Matteüs 25:14-18

1. “Want het is als een mens die...” (NBG ’51).
  - (a) Waar verwijst het woordje “het” naar? Zie Matt. 25:1.
  - (b) Het woordje “want” geeft een reden aan. Het moet dan ook samen met het vorige vers gelezen worden. Wat staat hier wanneer je vers 13a en 14 samen leest en “het” invult met het resultaat van de vorige vraag?
2. Vergelijk de eerste twee dienaren met de derde dienaar, welke verschillen zie je in hun gedrag en de motivatie voor dit gedrag:
  - (a) Wat doen de eerste twee dienaren? Let op de werkwoorden.
  - (b) Wat is de motivatie van de eerste twee dienaren? Denk aan vers 15.
  - (c) Wat doet de derde dienaar?
  - (d) Wat is de motivatie van de derde dienaren? Zie vers 25.
3. Het werkwoord dat in vers 16 met “verdienen” is vertaald (*kerdaino*) betekent letterlijk “winnen” of “winst maken”. Waar verwijst het “winnen” met talenten naar? Zie Matt. 18:15.

 Lezen Matteüs 25:19-24

4. De gelijkenis van de talenten leert ons iets over de principes die de Heer Jezus Christus zelf hanteert met betrekking tot het “personeelsmanagement” in zijn koninkrijk.
  - (a) Wat is het koninkrijksprincipe van “beroeping”? Zie vers 14 en Rom. 12:3.
  - (b) Wat is het koninkrijksprincipe van “selectie”? Zie vers 15 en Ef. 4:7, 16.
  - (c) Wat is het koninkrijksprincipe van “training en ontwikkeling”? Zie vers 16.
  - (d) Wat is het koninkrijksprincipe van “beoordeling”. Zie vers 23 en 26 en Matt. 7:21.
  - (e) Wat is het koninkrijksprincipe van “bevordering en beloning”? Zie vers 24.

 Lezen Matteüs 25:25-30

5. Zijn de angst en de “beschuldiging” van de derde dienaar terecht? Zie Matt. 11:27 en 11:29-30. Neemt de heer de beschrijving van de derde dienaar, dat hij “een hard mens” is die “maait waar hij niet gezaaid heeft”, ook precies zo over?
6. Wat is er volgens de heer mis met de nederigheid en voorzichtigheid van de derde dienaar? Waarom straft hij hem?

Toepassing

7. De gelijkenis van de talenten leert ons iets over de verwachtingen van de heer. Wat *verwacht* Jezus van ons tijdens zijn afwezigheid? En bij zijn terugkomst?
8. Wanneer we het idee van het ‘talent’ in de gelijkenis van Jezus toepassen op het inzetten van onze talenten voor het dienstwerk in de gemeente, wat betekent volgens jou dan:
  - (a) het ontvangen van een hoeveelheid talent?
  - (b) het “weglopen” en het “verbergen” van talenten?
9. In een apocrief (= niet in de bijbel opgenomen) Evangelie zijn er ook drie dienaren, maar behalve de dienaar die zijn talent verborg en een ander die er winst mee wist te maken is er nu een derde *die het geld verbrast met de meisjes*. Dan wordt nummer één geprezen en beloond, nummer twee alleen maar berispt en is nummer drie de man die het gedaan heeft. Hij wordt in de gevangenis geworpen. Welk verschil in boodschap zie je wanneer je deze gelijkenis vergelijkt met die in het Evangelie volgens Matteüs? Waar gaat het Jezus om, en waar gaat het de schrijver van het apocriefe boek om?
10. Het is belangrijk om oog te houden voor de “bron” van de bereidheid om te dienen. In onze visie wordt gesproken van CGK Groningen als een gemeente die wordt “gedreven door het evangelie”.
  - (a) Wat stel je je daarbij voor – gedreven door het evangelie?
  - (b) Welke andere drijfveren worden daarmee indirect afgekeurd? Zie ook 1 Petrus 5:2-3.
  - (c) Wat kunnen wij als gemeente doen om de gave “gedreven door het evangelie” te bevorderen?
11. Uit de gelijkenis blijkt dat het geld naar de bank brengen kennelijk de minimaal vereiste inspanning is. Even een woordspelling op ‘Talentenbank’... heb jij je ‘talenten’ al naar ‘de bank’ gebracht?